

Een hardnekkig misverstand

Termijn voor afleggen verklaring derde-beslagene

René de Groot
advocaat te Terneuzen

De derde-beslagene is verplicht een verklaring af te leggen van de vorderingen en zaken die door het beslag zijn getroffen.¹ Gaat het om een executoriaal beslag dan kan hij, bij het ontbreken van die verklaring, op vordering van de executant veroordeeld worden tot betaling van het bedrag waarvoor beslag is gelegd als ware hij daarvan zelf schuldenaar.² Deze regels zijn algemeen bekend. Ten aanzien van de termijn die de derde-beslagene voor het afleggen van die verklaring in acht moet nemen, heerst echter in de praktijk een hardnekkig misverstand. In de Kroniek burgerlijk procesrecht staat hierover bijvoorbeeld: 'Wanneer derdenbeslag wordt gelegd, moet de derde-beslagene binnen vier weken verklaring doen'.³

Wellicht dat de schrijvers van de kroniek zich hebben laten inspireren door het modelformulier en de daarbij behorende toelichting afkomstig van de Minister van Justitie dat bij de beslaglegging aan de derde moet worden uitgereikt,⁴ waarin staat: 'U bent op grond van artikel 476a Rv van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering verplicht naar waarheid een verklaring af te leggen, omtrent hetgeen u aan de schuldenaar verschuldigd bent of voor hem onder u

hebt. U hebt daarvoor vier weken de tijd, te rekenen vanaf de dag van het beslag onder 1 van het formulier vermeld. De dag waarop deze termijn verstrijkt, moet de verklaring in elk geval zijn gedaan.'

In de wet is toch echt met zoveel woorden *het tegenovergestelde* bepaald, te weten dat de derde niet gehouden is *binnen* vier weken te verklaren maar *na* vier weken: 'Zodra vier weken zijn verstreken na het leggen van het beslag is de derde verplicht verklaring te doen van (...)'. Dat de wetgever bewust deze vier weken heeft opgenomen waarin de derde-beslagene in elk geval niet verplicht is zijn verklaring af te leggen, blijkt met zoveel woorden uit de Memorie van Toelichting: de gestelde termijn geeft de geëxecuteerde de mogelijkheid verzet te doen tegen de executie waarmee hij – bij succes – voorkomt dat de derde jegens zijn wederpartij (de executant) informatie over hem verstrekt.⁵ Bovendien strekt die termijn ertoe de derde in de gelegenheid te stellen zich te laten voorlichten door een deskundige, over wat hij moet verklaren om te voorkomen dat hij door een onjuiste verklaring zelf in de problemen geraakt.

Weliswaar staat het de derde-beslagene in beginsel vrij zijn verklaring te herroepen of te wijzigen, maar dat leidt allemaal wel tot een hoop (juridisch) gedoe.⁶ De derde kan beter even de tijd en de rust nemen om de verklaring op te stellen en, desnoods, die deskundige raadplegen. Bovendien kan de derde die te vroeg verklaart in moeilijkheden komen,

Moet de derde-beslagene binnen of na vier weken een verklaring afleggen? De wet is duidelijk, maar de praktijk is bepaald weerbarstig.

wanneer zijn (contractuele) verhouding met de geëxecuteerde geheimhouding meebrengt. Dat speelt bijvoorbeeld in de relatie bank (derde) en klant (geëxecuteerde). Als de geëxecuteerde met succes binnen vier weken tegen het beslag opkomt, terwijl de bank, zonder daartoe wettelijk verplicht te zijn, inmiddels al de financiële gegevens van haar klant (de geëxecuteerde) aan de executant heeft gegeven, dan zijn er omstandigheden denkbaar waaronder deze derde (i.c. de bank) jegens die klant aansprakelijk is.

Als de deurwaarder in zijn exploit aan de derde niets meldt, ontvangt die derde slechts het standaardformulier en de toelichting met de verkeerde termijn. Indien de deurwaarder, zoals het hoort, wel in het exploit melding maakt van het feit dat de derde *na* vier weken moet verklaren, krijgt die derde tegenstrijdige informatie, omdat hij tegelijkertijd de foutieve toelichting van de minister uitgereikt krijgt. Dat leidt ertoe dat de ene bank (bij banken worden de meeste derdebeslagen gelegd) stelsmatig pas na vier weken verklaart, terwijl de andere bank de deurwaarder wel onmiddellijk van informatie voorziet, met mogelijk tot gevolg een – terecht – boze klant.

Moraal van het verhaal: de derde-beslagene moet zich niets aantrekken van de toelichting van de minister. Hij kan beter gewoon de tijd nemen (ten minste vier weken) om zijn verklaring af te leggen. Dat is de beste weg om zijn doel te bereiken, te weten zonder al te veel kosten en kopzorgen buiten de rechtsstrijd blijven tussen executant en geëxecuteerde.

1 Art. 720 jo. 476a Rv jo. 477a Rv.

2 Art. 477b lid 1 Rv.

3 *Advocatenblad* 2006-6, p. 217.

4 Art. 475 lid 2 Rv; formulier vastgesteld bij KB van 22 augustus 1991, *Stb.* 436, gewijzigd bij Besluit van 14 september 2001, *Stb.* 415.

5 MvT Inv. Parl. Gesch. Wijziging Rv e.a.w., p. 169.

6 HR 24 november 2006, C05-197 en HR 30 november 2001, NJ 2002, 419.